

REFERAT Forebyggelsesudvalget (Nedlagt 31.12.2021) d. 27-05-2019

Mødedato Mandag d. 27. maj 2019 kl. 15:00

Mødested A1.158

Indholdsfortegnelse

Koncept for den sammenhængende genoptrænings-, sundhedsfremme- og forebyggelsesindsats.....	3
Forårsopfølgning 2019 på Forebyggelsesudvalgets område.....	5
Budget 2020 - budgetforslag på Forebyggelsesudvalgets område.....	7
Evaluering af projekt Fremskudt Sundhedsindsats.....	8
Status LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende.....	11
Status Kultur på Recept.....	13
Status på Musikkens Sprog.....	15
Orientering om Sundheds- og Ældreministeriets tilbagemelding på ansøgninger om midler fra pulje	17
Evaluering af projekt RØG på produktionsskolen.....	18
Evaluering af Forebyggelsesudvalgets studietur.....	20
Meddelelser fra formanden og udvalgets medlemmer.....	21

Punkt 13: Koncept for den sammenhængende genoptrænings-, sundhedsfremme- og forebyggelsesindsats

29.00.00-A26-4-17

Kommunikation

DIR	FOU	BFU	SOS	BSK	KFU	BYP	TMU	ØKE	BYR
	x		x						

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

Social- og Sundhedsudvalget og Forebyggelsesudvalget blev på møderne henholdsvis den 25. april og den 22. maj 2017 præsenteret for et forslag om etablering af et "Folkesundhedshus". Det blev besluttet, at der skulle udarbejdes et koncept for et folkesundhedshus i Herning Kommune, som skulle sikre et decentralt element for at tilgodese kommunens geografiske udstrækning.

"Koncept for den sammenhængende genoptrænings-, sundhedsfremme- og forebyggelsesindsats" forelægges til godkendelse.

Sagsfremstilling

Udvikling og udfordringer

Sundhedsbilledet er under forandring. Sundhedsprofilen "Hvordan har du det? 2017" viser, at stadig flere borgere i Herning Kommune lever med flere kroniske og livsstilsrelaterede sygdomme. Sundhedsprofilen viser bl.a., at Herning Kommune ligger dårligt på sundhedsparametrene kroniske sygdomme, kostmønster, svær overvægt og stressniveau. Herning Kommunes borgere har de seneste år fået en dårligere sundhedsprofil. Hvis udviklingen ikke vendes kan det blive bekosteligt.

Genoptræningsenheden samt Sundhedsfremme- og forebyggelsesteamet er en del af det nære sundhedsvæsen. Områderne oplever opgaveglidning fra hospitalsvæsenet til kommunerne, hvilket stiller nye krav til de kommunale funktioner. Genoptræningsenheden har fx modtaget over dobbelt så mange genoptræningsplaner i 2018 som i 2008. Samtidig kommer nye nationale krav på området. Senest er der indført krav til ventetider med frit valg til genoptræning pr. 1. juli 2018, hvilket medfører en større grad af koordinering.

De nuværende sundhedstilbud er ikke synlige nok over for borgere og samarbejdspartnere. Samtidig har et stigende antal borgere brug for tilstedeværelse af flere kommunale indsatser og kompetencer samtidigt, hvilket vanskeligt kan imødekommes i dag. Udviklingen medfører generelt udfordringer for driften, da aktiviteterne og fagspecialerne er spredt på forskellige geografiske placeringer og derved ikke tilstede på samme tid ved borgernes fremmøde. Samtidig medfører udviklingen et stigende pres på faciliteterne. Kapaciteten er udfordret på undersøgelsesrum, samtalerum, omklædning samt faciliteter til administration og dokumentationsarbejde. Det er bl.a. en stigende udfordring at sikre borgerne de nødvendige diskretionshensyn.

En samling af funktionerne ét sted kan give borgerne et bedre og sammenhængende sundhedstilbud ved bedre udnyttelse af de faglige kompetencer og give synergieffekt til gavn for borgerne.

Sideløbende med de kendte udfordringer pågår forhandlinger af en ny sundhedsreform, som kan få betydning for den måde, som kommunerne tilrettelægger deres sundhedsindsats på. En eventuel vedtagelse af sundhedsreformen i 2019 vil få betydning for de fremtidige sundhedstilbud i Herning Kommune allerede fra 2021.

Koncept

Den sammenhængende genoptrænings-, sundhedsfremme- og forebyggelsesindsats skal være et fyrtårn, hvor befolkningens sundhed har højeste prioritet gennem alle livets faser.

”Koncept for den sammenhængende genoptrænings-, sundhedsfremme- og forebyggelsesindsats” indebærer en geografisk samling af Genoptræningsenheden samt Sundhedsfremme- og forebyggelsesteamet.

Formål er at skabe et helhedsorienteret genoptrænings-, sundhedsfremme- og forebyggelsestilbud, der understøtter hele borgerens sundhed og hverdagsliv. Dette gøres ved at skabe sunde rammer og samle de faglige kompetencer på området, hvorved optimal udnyttelse af samt synergi mellem kompetencerne sikres.

Det bærende element er at sikre et optimalt tilbud til borgerne.

Borgerne i Herning Kommune vil opleve, at genoptrænings-, sundhedsfremme- og forebyggelsestilbuddene bliver mere synlige, når de er samlet ét sted. Der vil være én indgang for andre samarbejdspartnere; øvrige kommunale funktioner, sygehusvæsenet, praktiserende læger, fysioterapeuter m.v., hvilket vil give et bedre samarbejde omkring det nære sundhedsvæsen og danne fundamentet for den fremtidige udvikling.

Konceptet indeholder et decentralt element. Tilbuddet suppleres med muligheden for at genoptræne lokalt fx på det lokale aktivitetscenter samt i nogle tilfælde i borgerens eget hjem. Denne model fungerer også i dag, hvor ca. 15% af genoptræningsplanerne varetages af ergo- og fysioterapeuter lokalt. Dette vil ligesom i dag være muligt i fremtiden for borgere i den ældre målgruppe.

Realisering af konceptet

En realisering af konceptet kræver nye egnede lokaler med de nødvendige træningsfaciliteter, undersøgelsesrum, samtalerum, omklædning, udendørsfaciliteter mm.

Det er vigtigt, at de bygningsmæssige rammer er store nok og/eller fleksible, så de kan rumme flere borgere i fremtiden. Nye nationale krav til kommunernes indsats, opgaveglidning, flere borgere med kroniske og livsstilssygdomme og den demografiske udvikling med en større ældrebefolkning skal kunne imødekommes.

Den sammenhængende genoptrænings-, sundhedsfremme- og forebyggelsesindsats kan i fremtiden udbygges med satellitter af andre kommunale tilbud, hvor der ses sammenhæng, og hvor der ses mulighed for etablering af nye indsatser på tværs af kommunen – målet er at løse opgaverne effektivt med borgeren i centrum.

Udbygningsmulighederne er desuden centrale i forhold til en evt. kommende sundhedsreform, hvor nye opgaver flyttes til kommunalt regi med nye kvalitetsstandarder og stærkere patientrettigheder.

Sagen behandles sideløbende i både Social- og Sundhedsudvalget og Forebyggelsesudvalget.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at Koncept for den sammenhængende genoptrænings-, sundhedsfremme- og forebyggelsesindsats drøftes.

Beslutning

Konceptet godkendes.

Bilag

Koncept for sammenhængende indsats for genoptræning_forebyggelse_sundhedsfremme

Punkt 14: Forårsopfølgning 2019 på Forebyggelsesudvalgets område

00.30.00-G01-2-18

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR
x x x

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

Administrationen har foretaget budgetopfølgning på baggrund af forbruget pr. 31. marts 2019 på Forebyggelsesudvalgets område.

Samlet set forventes et mindreforbrug på 19,5 mio. kr.

Opfølgningen indgår i den samlede budgetopfølgning pr. 31. marts 2019, som behandles henholdsvis i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 17. juni 2019 og i Byrådet den 25. juni 2019.

Sagsfremstilling

Budgetopfølgningen er foretaget af administrationen på baggrund af det konstaterede forbrug pr. 31. marts 2019.

I nedenstående tabel bliver afvigelsen målt som forventet regnskab 2019 overfor det korrigerede budget 2019.

Forventet regnskab 2019 – drift:

Forebyggelsesudvalget Serviceområde 19	Oprindeligt budget 2019	Genbevil- linger 2019	Tillægsbevil- linger/ omplace- ringer 2019	Korrigeret budget 2019	Forventet regnskab 2019	Afvigelse
1.000 kr., 2019-pl	A	B	C	D=(A+B+C)	E	F=(D-E)
Aktivitetsbestemt medfinansiering (udenfor rammestyring)	314.756	-	-	314.756	296.275	18.481
Sundhedsfremme og Forebyggelse (selvforvaltning/projekter)	4.913	1.828	-	6.741	5.677	1.064
Driftsudgifter i alt	319.669	1.828	-	321.497	301.952	19.545

Note: + = Mindreforbrug / - = merforbrug

Som det fremgår af ovenstående tabel forventes en samlet afvigelse vedrørende drift på 19,5 mio. kr.

Aktivitetsbestemt medfinansiering

På den aktivitetsbestemte medfinansiering forventes et mindreforbrug på 18,481 mio. kr. Området er uden for rammestyring, og der budgetteres i henhold til KL's udgiftsskøn i forbindelse med økonomiaftalen.

Fra 2018 blev afregningsformen for den aktivitetsbestemte medfinansiering ændret på en række punkter, blandt andet i form af en aldersdifferentieret medfinansiering. Endvidere er nye digitale løsninger på sundhedsområdet under implementering. Det har betydet mangelfulde data, og stor usikkerhed i forhold til det kommunaleudgiftsniveau.

På baggrund heraf har regeringen valgt at fastfryse den kommunale medfinansiering i form af månedlige acantobetalinger fra april 2019, udregnet på baggrund af de enkelte kommuners budget for 2019 med fradrag af efterbetalinger og efterreguleringer for 2018. Det forventede regnskab for 2019 er således opgjort med udgangspunkt i de faktiske indbetalinger med tillæg af Sundhedsdatastyrelsens beregning af Herning kommunes acantobetalinger for resten af året.

Sundhedsdatastyrelsens acantoberegninger er imidlertid lavet ud fra en forudsætning om, at kommunerne først kunne nå at få decemberregningen for 2018 med i 2019-regnskabet. Det er ikke tilfældet i Herning kommune. Det er årsagen til, at der opstår et mindreforbrug i 2019 i forhold til budgettet. Der er således tale om en forskydning, som vil give sig udslag i et merforbrug i 2020.

Herning Kommunes samlede økonomi for den aktivitetsbestemte medfinansiering forventes at udgøre følgende i 2019:

mio kr.

Forventet regnskab 2019 Aktivitetsbestemt medfinansiering	296,2
Skønnet efterregulering 2018-aktivitet (fælles kasse)	5,8
Regnskab 2019 med tillæg af efterregulering	302,0
Herning kommunes bloktilskudsandel 2019 vedr. aktivitetsbestemt medfin. (fælles kasse)	-336,0
Samlet resultat for Herning kommune (gevinst)	-34,0

Sundhedsfremme og forebyggelse

Sundhedsfremme og forebyggelse er under selvforvaltning. Der er et samlet budget på 6,741 mio. kr. og et forventet resultat på 5,677 mio. kr. inkl. projekter. Det giver et forventet mindreforbrug på 1,064 mio. kr.

I Herning Kommune er der vedtaget en sundhedspolitik og iværksat en række indsatser, som løber over flere år. Der er fokus på følgende tre temaer:

- Rygning
- Mental Sundhed
- Overvægt (kost og fysisk aktivitet)

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at budgetopfølgningen pr. 31. marts 2019 tages til efterretning og indgår i den samlede budgetopfølgning, som behandles henholdsvis i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 17. juni 2019 og i Byrådet den 25. juni 2019.

Beslutning

Vedtaget som indstillet.

Punkt 15: Budget 2020 - budgetforslag på Forebyggelsesudvalgets område

00.30.00-G01-1-19

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

x

x

x

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

Forslag til budget 2020-2023 på Forebyggelsesudvalgets område, herunder politiske årsmål for 2020, forelægges udvalget til godkendelse.

Sagsfremstilling

Jfr. budgetproceduren for 2020 fremsendes forslag til budget 2020-2023 på Serviceområde 19, Forebyggelse. Budgetforslaget indeholder årsmål samt driftsbemærkninger, der er vedlagt sagen som bilag.

Størstedelen af budgettet på Forebyggelsesudvalgets område vedrører aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet, som styringsmæssigt betragtes som værende uden for rammestyring.

Aktivitetsbestemt medfinansiering er budgetteret som svarende til den teknisk udmeldte budgetramme. Der foretages teknisk korrektion senere i budgetprocessen. Det fremgår af budgetproceduren, at der i budgetprocessen for budget 2020-2023 vil være særligt fokus på budgetlægningen af Aktivitetsbestemt medfinansiering på Serviceområde 19 Forebyggelse, idet økonomien på området er kompleks og i høj grad påvirkes af udviklingen på landsplan.

Indsatsområder og årsmål:

Forebyggelsesudvalget havde en drøftelse på marts mødet om relevante temaer for de politiske årsmål 2020. Med udgangspunkt i drøftelserne har administrationen formuleret følgende mål:

- Samling af genoptrænings-, sundhedsfremme- og forebyggelsesindsatsen på én matrikel med et decentralt element (fællesmål med Serviceområde 18)
- Nye samarbejdsformer i arbejdet med fokusområderne - inddragelse af og samarbejde med civilsamfundet.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at budgetforslag 2020-23 og politiske årsmål 2020 godkendes

at budgetmaterialet videresendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget, jf. budgetproceduren

Beslutning

Vedttaget som indstillet.

Bilag

Budgetbemærkninger 2020- SO19_PL2019_09.0519

MÅL 2020_SO18_SO19_Sundhedshus

MÅL 2020_SO19_Nye samarbejdsformer

Punkt 16: Evaluering af projekt Fremskudt Sundhedsindsats

27.00.00-G01-45-17

Kommunikation

DIR	FOU	BFU	SOS	BSK	KFU	BYP	TMU	ØKE	BYR
	X		X						

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

På møde den 17. august 2015 vedtog Forebyggelseudvalget en ny forebyggelseshandleplan, version 2.0. Forebyggelseshandleplanen indeholder otte tværgående projekter, som er udvalgt på baggrund af dialogmøder og drøftelser med de øvrige fagudvalg. Projekt: Fremskudt Sundhedsindsats var et af de i alt otte projekter, som indgik i forebyggelseshandleplanen.

Projektet er gennemført i samarbejde med Social- og Sundhedsudvalget i perioden 1. september 2015 til den 31. december 2018.

I april 2019 er der udarbejdet en evaluering af projektet, som hermed forelægges Forebyggelseudvalget til orientering.

Sagsfremstilling

I det følgende gives et resumé af evalueringen i forhold til de opstillede mål og delmål for projektet.

Målet var, via en fremskudt og opsøgende indsats at forebygge udviklingen af somatiske sygdomme og fremme sundhed og trivsel for mennesker, som er psykisk sårbare og/eller socialt udsatte.

Projektets delmål:

- At sikre mennesker, som er psykisk sårbare og/eller socialt udsatte, en tidlig opsporing af sygdomme og en hurtig adgang til det etablerede sundhedssystem (undersøgelse, behandling og forebyggelse).
- At sikre mennesker, som er psykisk sårbare og/eller udsatte, det samme udbytte af ydelserne, som den øvrige del af befolkningen.
- At fremme tilgængelighed og adgang til det etablerede sundhedssystem i forhold til målgruppen.

Baggrund

Mennesker med psykisk sygdom lever i gennemsnit 15-20 år kortere end gennemsnitsbefolkningen. I litteraturen angives forskellige årsager. For det første at mennesker med psykiske sygdomme ofte har en mere usund livsstil samtidig med, at visse psykofarmaka er forbundet med øget risiko for hjertesygdomme og diabetes. For det andet at somatiske sygdomme ofte underdiagnosticeres og underbehandles hos mennesker med psykiske sygdomme. For det tredje at der er en fælles genetisk disposition til visse psykiske og somatiske sygdomme.

Aktiviteter og indsatser i projektet

Projektets mål er søgt indfriet gennem etablering af et fremskudt sundhedsteam bestående af en sundhedsfaglig og en socialfaglig medarbejder, begge med erfaring og speciale i psykiatri. Det fremskudte sundhedsteam har gennem hele forløbet haft en opsøgende funktion som følge af henvendelser fra såvel eksterne samarbejdspartnere som medarbejdere i Social, Sundhed og Beskæftigelse. Henvendelser som dels var begrundet med en bekymring for borgeren, og at borgeren har brug for en indsats, som ligger ud over det den indsats, der umiddelbart er tilgængelig i det etablerede system og dels begrundes med, at samarbejdet med borgeren er udfordret på grund af borgerens psykiske sygdom og eventuelle misbrug.

Derudover er der i projektet gennemført fire delprojekter med hvert sit fokus:

Delprojekt 1: En opsøgende kontakt til brugerne på tre væresteder i Herning Kommune.

Delprojekt 2: Opsøgende gadeplansarbejde i belastede boligområder.

Delprojekt 3: De organisatoriske rammebetingelsers rolle og betydning for indsatser målrettet mennesker, som er psykisk sårbare/socialt udsatte.

Delprojekt 4: Rekruttering og uddannelse af frivillige sundhedsambassadører til det socialpsykiatriske område. Denne del er gennemført i samarbejde med en arbejdsgruppe nedsat omkring "Sundhedshus i Sdr. Felding".

Opsamling og evaluering af indsatsen

Beskrivelse af deltagerne i projektet i forhold til køn, alder og sociale forhold

I projektperioden har 142 borgere været i kontakt med det fremskudte sundhedsteam. Heraf var 59 % mænd og 41 % var kvinder. Aldersspredningen var fra 18 år og opefter med en overvægt i aldersgruppen 46-55 år, som udgør 20 %. For langt de fleste gælder, at de modtager overførselsindkomst i form af førtidspension, kontanthjælp, folkepension m.m. 77 % af deltagerne bor i lejebolig og 9 % var hjemløse. For de resterende borgere gælder, at boform enten er ukendt eller at borgeren bor i ejerbolig, på herberg eller på et kommunalt bosted.

Beskrivelse af deltagernes helbred, sundhedsvaner og livsstil - registeret på henvisningstidspunktet

Af de 142 borgere har 73 % en psykisk sygdom/er psykisk sårbare. For de resterende 27 % gælder, at de har et misbrug, er i risiko for udsættelse af bolig eller andet med betydning for, at de skønnes at være socialt udsatte. I de 27 % indgår også borgere, hvor kontakten var så kortvarig, at det psykiske helbred ikke er vurderet.

Andelen blandt deltagerne, som har diabetes, udgør 11 %, lungesygdom 16 % og hjertesygdom 18%.

Andelen, som har flere af de ovennævnte kroniske sygdomme, udgør 25,4 %. I den opfølgende kontakt med borgerne er det blevet tydeligt, at flere også har forskellige infektionssygdomme, mave- og tarmlidelser og bevægeapparatsproblemer med mere. Andelen med kroniske og andre somatiske sygdomme, blandt deltagerne i projektet, vurderes derfor at være højt sammenholdt med tal for den generelle befolkning i Herning Kommune, jævnfør tal fra Hvordan har du det? 2017, sundhedsprofil for region og kommuner.

Opsamling, konklusion og anbefalinger i forhold til mål og delmål for projektet

Et af projektets mål var at sikre mennesker, som er psykisk sårbare og/eller socialt udsatte, en tidlig opsporing af sygdomme og en hurtig adgang til det etablerede sundhedssystem (undersøgelse, behandling og forebyggelse) og det samme udbytte af ydelserne, som den øvrige del af befolkningen.

Via en opsøgende, brobyggende og håndholdt indsats har det fremskudte sundhedsteam dels opsporet og dels støttet borgere med kroniske sygdomme og misbrugsproblematikker i kontakten med det etablerede behandlingssystem fx den praktiserende læge, sygehus, Misbrugscenter Herning eller hjemmesygeplejen. Ofte har der været tale om at få genetableret kontakten til det etablerede behandlingssystem, idet borgerne var afsluttet på grund af et ustabil eller manglende fremmøde. Hvilket langt overvejende var på grund af borgerens psykiske helbred fx angstproblematikker, misbrug eller udfordringer i forhold til transportafstande.

Erfaringerne har vist, at mennesker, som er psykisk sårbare og/eller socialt udsatte, sjældent selv opsøger hjælp og støtte. Mange mangler viden og kompetencer, hvilket gør det svært at navigere i det etablerede system. Samtidig er der konstateret et behov for en håndholdt indsats i forhold til at fastholde mennesker, som er psykisk sårbare og/eller socialt udsatte, i et behandlingsforløb, som fx omfatter kontrolbesøg, genoptræning, livsstilsændringer, indtag af medicin med mere.

På baggrund af erfaringerne fra projektet og ud fra et socialt- og sundhedsfagligt perspektiv vurderes det, at projektet Fremskudt Sundhedsindsats ikke skal sættes i drift i sin nuværende form. I stedet anbefales det, at der i de forskellige områder i Social, Sundhed og Beskæftigelse etableres muligheder for en håndholdt og brobyggende indsats, der er fleksibel i tid og i forhold til borgerens behov. Et tilbud, som kan startes op fra dag til dag, og som ikke kræver en forudgående visitation.

Der arbejdes allerede med dette i projektet Kommunal Akutfunktion til personer med fysiske og psykiske lidelser, som er et projekt i samarbejde mellem Akutteamet i Sundhed og Ældre og Socialpsykiatrien i Handicap og Psykiatri. Her afprøves forskellige samarbejdsstrukturer og indsatser til mennesker med psykisk sygdom, som er i risiko for eller har brug for hjælp her og nu på grund af fx selvmordstanker, misbrugsproblematikker, udadreagerende adfærd m.m. og muligheder for et "næstedags tilbud" til de, der har brug for støtte efterfølgende.

Ligeledes i den social- og sundhedsfremmende indsats ved det social psykiatriske bosted, Skovlyset, som har tilbud, der kan iværksættes uden visitation. Formålet med indsatsen er at afklare borgerens ressourcer og støttebehov samt via en tidlig indsats at forebygge en forværring af funktionsnedsættelser og/eller sociale problemer. Indsatsen bygger på erfaringerne fra projektet Fremskudt Sundhedsindsats.

Erfaringerne fra projektet har vist, at der mangler viden og indsigt om tilbud, såvel internt i organisationen som i forhold til eksterne samarbejdspartnere fx de praktiserende læger, regionspsykiatrien m.m. Med det formål at få øget viden og indsigt i de øvrige afdelinger og tilbud samt at opbygge en relationel kontakt, er der forslag om, at der afholdes "fælles faglige dage" med deltagelse af de relevante aktører med kontakt til mennesker, som er psykisk sårbare og/eller socialt udsatte. Deltagelse af de praktiserende læger kan være med honorar, således at deres medvirken sikres.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at den forelagte evaluering af projekt Fremskudt Sundhedsindsats tages til efterretning

at evalueringen videresendes til Social- og Sundhedsudvalget til orientering

Beslutning

Vedtaget som indstillet.

Bilag

Evaluering projekt Fremskudt Sundhedsindsats

Punkt 17: Status LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende

29.00.00-P20-1-17

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

X

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

På møde den 2. oktober 2017 bevilgede Forebyggelseudvalget 400.00 kr. til at afprøve konceptet LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende i Herning Kommune. I det følgende gives en status på projektet.

Sagsfremstilling

Projektet gennemføres i perioden fra den 1. januar 2018 til den 31. december 2019.

Baggrund

Kurset LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende er udviklet af Komiteen for Sundhedsoplysning i samarbejde med Københavns Kommune.

Målgruppen for indsatsen er voksne, der er pårørende til et menneske over 18 år med langvarig fysisk eller psykisk sygdom fx demens, kræft, depression eller gigt.

Mange mennesker oplever, at deres liv ændrer sig markant, både praktisk, følelsesmæssigt og økonomisk, når en nærtstående rammes af sygdom. Over tid bliver pårørende ofte så belastede, at de selv udvikler sygdom fx stress eller depression. Undersøgelser viser, at hver 5. pårørende oplever selv at blive syg af belastningen ved at være pårørende.

Formålet med kurset er at forebygge, at pårørende udvikler sygdom eller mistrives på grund af de ekstra udfordringer, der ofte følger med pårørendesituationen. På kurset får de redskaber til at passe på sig selv, bede om hjælp og bevare sociale relationer. Desuden møder de andre pårørende, som er i samme situation som dem selv.

Aktiviteter og indsatser

En forudsætning for at Herning Kommune kan udbyde kurset LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende er, at kommunen indgår en samarbejdsaftale med Komiteen for Sundhedsoplysning, uddanner frivillige instruktører samt ansætter en koordinator, som har til opgave at støtte instruktørerne, rekruttere deltagere til kurset og varetage alt det praktiske omkring lokaler og forplejning med mere i forbindelse med afvikling af kurserne.

Pr. 1. januar 2018 er der ansat en koordinator for kurset LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende.

Siden projektets opstart i januar 2018 har koordinator forestået arbejdet med at rekruttere frivillige instruktører til kurset LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende og udbrede kendskabet til kurset til relevante samarbejdspartnere og kommunens borgere. Arbejdet har blandt andet bestået i at udarbejde PR materiale, annoncering i de lokale dagblade og på Herning Kommunens hjemmeside og Facebook samt afholdelse af en række informationsmøder om tilbuddet.

I 2018 er der uddannet i alt fire frivillige instruktører, som selv har erfaring med at være pårørende.

Der er afholdt i alt fire kurser for pårørende til mennesker med en langvarig fysisk eller psykisk sygdom. I 2018 er der afholdt et kursus forår og et kursus efterår 2018. I det 1. halvår 2019 er der afholdt yderligere to kursusforløb. Der planlægges to kursusforløb i 2. halvår af 2019.

Kurserne forløber over syv uger á 2,5 timer om ugen. Undervisningen varetages af to instruktører, som selv har erfaring med at være pårørende og som har gennemført en systematisk uddannelse, der giver dem kompetencer til at gennemføre kurset. Programmet bygger på, at pårørende underviser pårørende efter et struktureret og gennemtestet undervisningsmateriale.

Opsamling og evaluering

På det seneste informationsmøde i januar 2019, som var annonceret i Herning Folkeblad samt på Herning Kommunes hjemmeside og facebook, mødte alt 15 borgere frem. Heraf tilmeldte 13 borgere sig efterfølgende til kurset.

Siden opstart har i alt 42 borger tilmeldt sig til et kursusforløb. Heraf har 33 borgere gennemført et forløb, og ni borgere er efterfølgende frafaldet. Frafall begrundes ofte med en forværring i sygdomstilstanden hos den pårørende.

På de to første hold i 2018 er der indsamlet data vedrørende deltagerens udbytte af kurset via et spørgeskema, udarbejdet af Komiteen for Sundhedsoplysning. Spørgeskemaerne er besvaret anonymt på den 7. og sidste mødegang og efterfølgende indtastet af koordinator på forløbet. For de to hold, som er afholdt i 2019 gælder, at deltagerne har udfyldt et spørgeskema den 1. og den 7. mødegang. Spørgeskemaerne er efterfølgende sendt til VIVE - Det nationale Forsknings og Analysecenter for Velfærd. Kommunerne har ikke på nuværende tidspunkt adgang til disse data.

Nedenstående data er derfor udelukkende opgjort på de to første hold i 2018. I alt 17 borgere gennemførte kurset. Heraf har 12 deltagere udfyldt spørgeskema ved afslutning vedrørende selvoplevet effekt af kurset LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende:

- 77% angiver, at de er enige eller meget enige i, at de har lært at arbejde med problemløsning.
- 84% angiver, at de er enige eller meget enige i, at de har lært at arbejde med kognitive teknikker fx muskelafspænding og positiv tænkning.
- 77% angiver, at de er enige eller meget enige i, at de har lært at bede om hjælp.
- 77% angiver, at de er enige eller meget enige i, at de er blevet opmærksom på at det er vigtigt at bruge eget netværk.
- 53% angiver, at de er enige eller meget enige i, at de er blevet bedre til at håndtere symptomer som følge af at være pårørende, som fx træthed, stress eller tristhed.
- 38% angiver, at de er enige eller meget enige i, at de er blevet bedre til at håndtere udfordrende situationer.
- 54% angiver, at de er enige eller meget enige i, at de er blevet bedre til at kommunikere med familie og venner.
- 77% angiver, at de er enige eller meget enige i, at de er blevet bedre til at passe på sig selv fx at have tid til sig selv, gøre noget som ”tanker dem op” og være bevidst om at huske egne behov.
- 85% angiver, at de er enige eller meget enige i, at de vil fortælle til andre, at kurset har været godt.

Undersøgelsen viser alt i alt, at en overvejende del af deltagerne vurderer, at kurset har haft en positiv effekt i forholdt til at kunne håndtere en hverdagen som pårørende til et menneske med fysisk eller psykisk sygdom.

Komiteen for Sundhedsoplysning har i 2018 fået bevilget Satspuljemidler fra Sundheds- og Ældreministeriet til at implementere LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende i alle landets kommuner. I tilknytning hertil gennemfører VIVE - Det nationale Forsknings og Analysecenter for Velfærd, en undersøgelse af deltagerens oplevelse af hverdagen som pårørende.

Som følge af Satspuljemidlerne udbetaler Komiteen for Sundhedsoplysning kr. 35.000 til kommunerne i henholdsvis 2019 og 2020. Dette på betingelse af, at kommunen gennemfører minimum to kurser i 2019 og 2020.

Forebyggelseudvalget ansøges derfor om at projektperioden forlænges til også at omfatte 2020, og at de allerede afsatte midler kr. 133.000 i 2019 fordeles over 2019 og 2020, så Herning Kommune i 2020 kan udbyde LÆR AT TACKLE hverdagen som pårørende og få del i midlerne fra Komiteen for Sundhedsoplysning.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at status på LÆR AT TACKLE hverdaen som pårørende tages til efterretning

at projektperioden forlænges til også at omfatte 2020

Beslutning

Vedtaget som indstillet.

Punkt 18: Status Kultur på Recept

29.09.04-P20-3-16

Kommunikation

DIR	FOU	BFU	SOS	BSK	KFU	BYP	TMU	ØKE	BYR
	X				X	X			

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

I forbindelse med Budgetforlig 2017 blev der afsat 400.000 kr. årligt til i en treårig periode at tilbyde kulturelle tilbud til langtidssygemeldte borgere. Forebyggelseudvalget besluttede på møde den 13. december 2016 at bevilge yderligere 285.000 kr. i 2017, 285.000 kr. i 2018 og 285.000 kr. i 2019 til Kultur på Recept.

I det følgende gives en status på projekt Kultur på Recept, som dags dato også er forelagt på møde i Kultur- og Fritidsudvalget.

Sagsfremstilling

Projektet gennemføres i samarbejde med Kultur- og Fritidsudvalget og Beskæftigelsesudvalget i perioden 1. januar 2017 til den 31. december 2019.

Baggrund

Formålet med projektet er at udvikle og afprøve en model for, hvorvidt og hvordan kulturelle aktiviteter kan bidrage til at øge deltagernes selvoplevede helbred, trivsel og livskvalitet samt at mindske deltagernes følelse af ensomhed og social isolation, som ofte er en følgevirkning af sygdom og manglende tilknytning til arbejdsmarkedet.

Målgruppen for indsatsen er borgere i alderen 18 til 64 år i risiko for langtidsledighed eller langtidssygemelding på grund af psykisk sårbarhed, let til moderat depression, angst eller stress.

Aktiviteter og indsatser

Indsatsen gennemføres i samarbejde med forskellige kulturinstitutioner i Herning Kommune, herunder Herning Musikskole, Den Jyske Sangskole, Herning Billedskole, Herning Bibliotek og Skovsnogen.

Indsatsen består af gruppeforløb med 10-12 deltagere, som mødes to til tre gange om ugen i en periode på 10, 12 eller 15 uger.

Siden projektets start den 1. januar 2017 og indtil den 1. april 2019 er der udbudt i alt 12 forløb. I alt er 81 borgere er henvist/selvhenvist til Kultur på Recept. Heraf er 15 deltagere gengangere, fordelt på ti personer. Antallet af unikke borgere i projektet udgør 66.

Ud af de 81 borgere, som er henvist til et forløb, har 41 deltagere gennemført et forløb. 17 deltagere er forsat i et forløb og 23 deltagere er frafaldet. Af de 23 er fire deltagere gengangere.

De 23 frafald begrundes primært med følgende årsager:

- Praktik, jobprøvning og raskmelding – 39 procent.
- Personlige årsager, såsom sygdom i den nærmeste familie, problematikker som følge af egen sygdom (henvisningsdiagnose) eller anden sygdom – 35 procent.
- Tilbuddet har ikke levet op til deltagerens forventningerne – 13 procent.
- Ukendte årsager – 13 procent.

Af de 81 borgere, som er henvist til et forløb, har fem deltagere ikke udfyldt spørgeskema ved opstart og/eller afslutning, hvorfor følgende opgørelse kun omfatter de resterende 76 borgere.

Data vedrørende deltagergruppens sammensætning.

For de 76 personer, som var tilmeldt et forløb gælder:

- Kønsfordeling: 12 af de tilmeldte deltagere er mænd, og 64 deltagere er kvinder.
- Aldersspredning er fra 18 år og op til 66 år. Gennemsnitsalderen er på 41 år.

For de 38 deltagere, som har gennemført et forløb gælder:

- Kønsfordeling: Tre deltagere er mænd, og 35 deltagere er kvinder.
- Hovedparten af deltagerne er i alderen 36 til 55 år. Gennemsnitsalderen er 43 år.

Indsatsens betydning for deltagernes helbred, trivsel og livskvalitet

På baggrund af de spørgeskemaer, som deltagerne udfylder i samarbejde med kulturkoordinator i forbindelse med samtale ved start og afslutning af et forløb, ses følgende resultater for de 38 personer, som har gennemført et forløb:

- Andelen med dårligt selv vurderet helbred er faldet fra godt 63 procent ved start til knap 24 procent ved afslutning af et forløb. Der er således tale om et fald på ca. 39 procentpoint.
- Andelen med god trivsel og livskvalitet er steget fra godt 39 procent ved start til knap 79 procent ved afslutning af et forløb. Der er således tale om en stigning på ca. 40 procentpoint.
- Andelen, som vurderes at have eller være i højrisiko for udvikling af depression og stressbelastninger, falder fra knap 45 procent ved start til 21 procent ved afslutning af et forløb. Der er således tale om et fald på ca. 24 procent.
- Andelen, som ikke umiddelbart vurderes at være i risiko for udvikling af depression og stressbelastninger, stiger fra 21 procent ved start til godt 55 procent ved afslutning af et forløb.

Der ses alt i alt en meget positiv udvikling i forhold til deltagernes selvoplevede helbred, trivsel og livskvalitet.

Befolkningsundersøgelser viser, at selv vurderet helbred, trivsel og livskvalitet har stor betydning for udviklingen af forskellige former for kroniske sygdomme, forbrug af sundhedsvæsenet, medicinforbrug, sygefravær, arbejdsløshed og førtidspension.

Tallene viser sammenholdt med midtvejsevaluering, september 2018 en positiv forskydning i forhold til helbred, trivsel og livskvalitet ved både opstart og afslutning. Dette stemmer overens med kulturguidernes tilbagemelding, idet deltagerne i efteråret 2018 var relativt ressourcestærke.

Deltagernes evaluering af Kultur på Recept

I forbindelse med afslutning har deltagerne udfyldt et spørgeskema vedrørende deres forventninger og tilfredshed med forløbet. Af de 38 deltagere, som har gennemført et forløb, har godt 97 procent svaret, at de i høj grad vil anbefale forløbet til andre. Ca. 84 procent har svaret, at forløbet i høj grad svarede til deres forventninger, ca. 13 procent svarer i nogen grad og godt 2 procent svarer i mindre grad. Alt i alt har indsatsen fået mange gode tilbagemeldinger fra deltagerne.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at den forelagte status på Kultur på Recept tages til efterretning

at borgerne kontaktes to år efter afslutning på forløb, for en opfølgning i forhold til borgerens sundhed og trivsel.

Beslutning

Vedtaget som indstillet.

Punkt 19: Status på Musikkens Sprog

29.09.00-P20-3-17

Kommunikation

DIR	FOU	BFU	SOS	BSK	KFU	BYP	TMU	ØKE	BYR
	X					X			

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

På møde den 4. december 2017 bevilgede Forebyggelseudvalget i alt 117.000 kr. i 2018 og 2019 til projekt Musikkens Sprog under forudsætning af at Kultur- og Fritidsudvalget bevilgede 20.000 i 2018 og 20.000 i 2019. På møde den 4. december 2017 bevilgede Kultur- og Fritidsudvalget i alt 40.000 til projektet.

I det følgende gives en status på Musikkens Sprog, som dags dato også er forelagt på møde i Kultur- og Fritidsudvalget.

Sagsfremstilling

Projektet gennemføres i perioden fra den 1. april 2018 til den 31. december 2019.

Baggrund

Målgruppen er børn i alderen fra ca. 6 til 12 år og deres forældre bosiddende på Holtbjerg eller i Lyngbyen i Gullestrup. To boligområder med en stor andel af børn og unge der vokser op i familier tilhørende de dårligst stillede socialgrupper og en stor andel af børn med en anden etnisk baggrund end dansk.

Mange børn og unge i de udvalgte boligområder gør ikke brug af Herning Musikskoles tilbud eller de øvrige kulturelle tilbud i kommunen. Målet med dette projektet er derfor at fremme adgangen til musik ved blandt andet at flytte tilbud ud i boligområderne og på de lokale skoler.

Projektets formål:

- At styrke børnenes sproglige udvikling via arbejdet med musikken og kroppen.
- At musikken bliver midlet til større forståelse af kultur begge veje, så integration og indlæring gøres nemmere.
- At arbejdet med hukommelse og indlæring af et nyt sprog via musikken gælder for både børn og voksne.
- At større sproglig udvikling kan fremme børnenes og de voksnes situation i forhold til skole og arbejdsmarkedet og på den måde bidrage til forebyggelse af arbejdsløshed med mere.
- At vi via musiske og sociale aktiviteter giver familierne og børnene et pusterum fra hverdagens problemer med fokus på den gode oplevelse og de gode fem minutter.

Projektet gennemføres i samarbejde med Gullestrup Skole, Herningsholmskolen og den boligsociale helhedsplan Plads Til Forskel.

Aktiviteter og indsatser i projektet

Musikkens Sprog arbejder med følgende aktiviteter med børnene og deres familier.

· I regi af folkeskolen med kontinuerlig undervisning. Her samarbejdes med den lokale folkeskole, som er Gullestrup Skole og Herningsholmskolen.

· I børnenes liv derhjemme - med deltagelse i familieaftner, som afholdes i regi af den boligsociale helhedsplan Plads til Forskel.

· Afvikling af relevante pop-up events fx at børnene giver koncerter i forbindelse med skolearrangementer, events i boligområderne, events på Musikskolen m.m.

Der er afviklet følgende moduler:

Modul 1: Er afviklet i perioden fra den 1. april til den 30. juli 2018.

Deltagelse i Fællesbos sommerlejr, som blev afholdt på FDF-Sletten i uge 27

Deltagelse i familieaftner i regi af Plads til Forskel, byfest i Gullestrup samt spontant sommermusik i Gullestrup og på Holtbjerg.

Modul 2-4: Er afviklet i perioden fra den 1. august 2018 til den 2. marts 2019.

Alle moduler har en varighed på 5-6 uger og afvikles skiftevis på Herningsholmskolen og Gullestrup Skole.

Undervisningen har omfattet alle 0. klasser på de to skoler og alle 3. klasser på Herningsholmskolen (ca. 80 elever) med henblik på, at børnene skulle deltage med et show i Boxens foyer i forbindelse med DR TV's børne MGP. Børnene i 0. klasse har givet koncert til morgensang og forældreaftner. Derudover har medarbejderen i Musikkens Sprog deltaget på familieaftener i regi af Plads til Forskel ca. hver 14. dag.

Modul 5: afvikles i perioden 14. marts til den 6. juni 2019.

Undervisning af 0. klasse samt den nye 0. klasse "Superklubben" på Gullestrup Skolen.

Deltager med pop-up events ved sommerfesten i Gullestrup og på Fællesbos sommerlejr.

Deltagelse i familieaftener i regi af Plads til Forskel.

Der planlægges med yderligere to moduler i 2. halvår af 2019.

Opsamling og evaluering

Deltagelsen i DR TV's børne MGP var en stor succes og en kæmpe oplevelse for børnene, som fik et selvtillidsboost og en oplevelse for livet. Mange af elever var tosprogede, og gennem den intensive øvning har de styrket deres ordforråd og sprogkendskab betydeligt. Showet blev en realitet i kraft af et tæt samarbejde med Herningsholmskolen samt Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Deltagelse på familieaftenerne har styrket samarbejdet med forældre og børn i de to boligområder. Der er opbygget en tillidsfuld relation, som også styrker samarbejdet mellem hjem og skole.

Samarbejdspartnerne er generelt glade for indsatsen og ser Musikkens Sprog som en støtte og hjælp til deres arbejde. På Herningsholmskolen har de derfor også valgt at engagere sig med Musikskolen og medarbejderen i Musikken Sprog, som en fast del af den nye bydelsskole på Holtbjerg. Undervisningen vil foregå efter de samme principper og tanker som i Musikkens Sprog.

Den boligsociale helhedsplan Plads til Forskel er siden januar 2019 blev udvidet til også at omfatte Brændgårdsområdet. Der er fremsat et ønske om, at Musikken Sprog bliver en del af indsatsen i Brændgårdsområdet og samarbejdet med Brændgårdsskolen.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at den forelagte status på Musikkens Sprog tages til efterretning

at Brændgårdsområdet bliver omfattet af indsatsen i Musikkens Sprog

Beslutning

Vedttaget som indstillet.

Bilag

Status Musikkens Sprog april 2019

Punkt 20: Orientering om Sundheds- og Ældreministeriets tilbagemelding på ansøgninger om midler fra puljen til etablering af læge- og sundhedshuse

29.00.00-A00-1-18

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

x

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

Herning Kommune har fået tilbagemeldinger fra Sundheds- og Ældreministeriet i forhold til ansøgninger om midler fra puljen til etablering af læge- og sundhedshuse. Der er givet afslag på fire ansøgninger.

Sagsfremstilling

På udvalgsmødet 12. marts 2019 principgodkendte Forebyggelsesudvalget to ansøgninger om midler fra puljen til etablering af læge- og sundhedshuse. Derudover bemyndigede Forebyggelsesudvalget administrationen til eventuelt at udarbejde yderligere ansøgninger frem til ansøgningsfristen.

Herning Kommune søgte om puljemidler til i alt fire projekter:

1. Udbygning af læge- og sundhedshus i Herning By: 0,388 mio. kr.
2. Etablering af handicapelevator i eksisterende lægehus i Herning: 1,050 mio. kr.
3. Opstart af specialklinik i Herning: 4,555 mio. kr.
4. Konceptudvikling af Fremtidens Folkesundhedshus: 0,5 mio. kr.

Sundheds- og Ældreministeriet har 3. maj 2019 meddelt Herning Kommune afslag på de fire ansøgninger. Begrundelsen for afslag på ansøgning 1-3 er, at ministeriet på baggrund af puljens kriterier ikke kan tildele projekterne midler fra puljen. I forhold til konceptudvikling af Fremtidens Folkesundhedshus beror afslaget på en prioritering af indkomne ansøgninger. Ministeriet bemærker dog, at "projektet vurderes at være relevant i forhold til at sikre lægedækning og styrke det nære sammenhængende sundhedsvæsen. Ministeriet opfordrer derfor til, at kommunen overvejer at genansøge i forbindelse med fremtidige udmøntninger af midler til læge- og sundhedshuse set i lyset af, at der i den politiske aftale, der er indgået mellem regeringen og Dansk Folkeparti om en sundhedsreform, er prioriteret 4 mia. kr. i en nærhedsfond til finansiering af blandt andet nye sundhedshuse".

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 21: Evaluering af projekt RØG på produktionsskolen

29.30.00-A21-1-14

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

X

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

På møde den 17. august 2015 vedtog Forebyggelseudvalget en ny forebyggelsehandleplan, version 2.0. Forebyggelsehandleplanen indeholder otte tværgående projekter, som er udvalgt på baggrund af dialogmøder og drøftelser med de øvrige fagudvalg. Projekt: Røg på Produktionsskolen var et af de i alt otte projekter, som indgik i forebyggelsehandleplanen.

Med det formål at nedbringe antallet af rygere på Herning Produktionsskole blev der i samarbejde med Herning Produktionsskole gennemført et projekt i perioden 1. januar 2016 til den 30. juni 2018. Der er udarbejdet en evaluering af projektet, som hermed forelægges Forebyggelseudvalget til orientering.

Sagsfremstilling

Herning Produktionsskole er en afklarings- og opkvalificeringsinstitution for unge under 25 år. Formålet med produktionsskolen er, at hjælpe unge, som ikke umiddelbart har forudsætningerne for at gennemføre en ungdomsuddannelse eller unge, som har afbrudt en ungdomsuddannelse, med en afklaring i forhold til deres uddannelse. For at blive optaget skal eleverne have gennemført ni års skolegang og være godkendt af Ungevejledningen, Herning Kommune.

Eleverne kan gå på produktionsskolen i op til et år. Produktionsskolen er ikke et kompetencegivende undervisningstilbud. Siden 1. august 2015 har Herning Produktionsskole dog udbudt den kombinerede ungdomsuddannelse KUU. Produktionsskolen har ca. 150 elever i alderen 15-25 år.

Hvorfor fokus på rygning?

På Herning Produktionsskole ønskede ledelsen at sætte fokus på skolens kultur og politik i forhold til rygning. Dels var der på produktionsskolen en historik og en kultur, som gjorde rygning til en naturlig del af skolens hverdag og pausekultur og dels kunne de konstatere, at flere unge begyndte at ryge, efter at de startede på produktionsskolen.

Rygning er en væsentlig risikofaktor i forhold til en række alvorlige sygdomme såsom lungekræft, hjerte-kar-sygdomme og kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL). Rygning har ikke blot store omkostninger på individniveau, men medfører også store omkostninger for samfundet.

Der er således store gevinster ved indsatser med fokus på at forebygge rygestart og hjælp til rygestop/rygebegrænsning.

Evidens og vidensgrundlag bag indsatsen

Der er evidens for, at rygestopforløb målrettet specifikke målgrupper er mere effektive end generelle rygestopforløb. Erfaringerne viser, at opsøgende rekruttering og målrettede rygestoptilbud tæt på borgerne øger antallet, der deltager i et rygestopforløb. Ligeledes er der evidens for, at rygestopmedicin og nikotinpræparater øger chancerne for at lykkes med et rygestop.

Dette sammenholdt med, at der også sættes fokus på de strukturelle rammer i form af en lokal rygepolitik og rygeregler, giver alt i alt optimale forhold for at nedbringe antallet af rygere på Herning Produktionsskole.

Indsatser og aktiviteter

I et samarbejde mellem Herning Produktionsskole og Sundhed og Ældre, Herning Kommune blev der derfor planlagt en indsats bestående af følgende aktiviteter:

- Sundhedskonsulent, Herning Kommune skal i samarbejde med elever, medarbejdere og ledelsen facilitere en proces med fokus på at udvikle og implementere en lokal rygepolitik og rygeregler for Herning Produktionsskole. Herunder også at sætte fokus på holdninger, normer og kultur blandt elever og medarbejder i forhold til rygning.

- Rygestoprådgiver, Herning Kommune tilbyder individuel rådgivning og rygestopkurser for skolens medarbejdere og elever på Herning Produktionsskole.
- I tillæg til rygestoprådgivning tilbydes gratis rygestopmedicin og nikotinpræparater til medarbejdere og elever.

På Herning Produktionsskole blev der nedsat et udvalg bestående af repræsentanter for ledelsen, medarbejdere og konsulent fra Staben i Sundhed og Ældre, Herning Kommune.

Udvalget udarbejdede en lokal rygepolitik for Herning Produktionsskole, som blev vedtaget i marts 2016. Rygepolitikken beskrev formål, rammer og regler for rygning, brugen af e-cigaretter, samt skolens tilbud om rygestopkurser m.m. I henhold til skolens rygepolitik måtte medarbejdere og elever kun ryge i de fastlagte pauser.

Rygepolitikken blev revideret i januar 2017, således at denne nu også omfattede snus og tyggetobak. Ligeledes blev det besluttet, at Herning Produktionsskole skulle være en røgfri skole og at der skulle indføres røgfri skole- og arbejdstid ved skolestart august 2017.

I uge 28 i 2017 oprandt den Store Skoddag, hvor den sidste cigaret blev skoddet på Herning Produktionsskole. Dagen blev markeret som en event, der også blev bragt i TVMidtVest.

Opsamling og evaluering på røgfri skole- og arbejdstid

I forbindelse med projektet er der gennemført en spørgeskemaundersøgelse af elevernes rygevaner i uge 11 i 2016, 2017 og 2018.

Undersøgelsen viser at andelen, som ryger dagligt, er faldet fra 47 procent i 2016 til 36 procent i 2018. Hvilket tyder på, at indsatsen har haft en effekt på antal dagligrygere blandt skolens elever. Andelen blandt dagligrygerne, som ønsker at stoppe med at ryge udgør 67%, og heraf ønsker 63% hjælp og støtte til at gennemføre et rygestop. I undersøgelsen svarer eleverne også på nuværende alder og alder ved rygestart. Heraf fremgår det, at muligvis en elev er påbegyndt rygning efter start på produktionsskolen. Se bilag.

Fokusgruppeinterview med ”rygeudvalget” gennemført i foråret 2018 viser en stor tilfredshed med ”Røgfri skoletid” hos ledelsen og medarbejderne på produktionsskolen. Ordningen er også alt i alt blevet taget godt imod blandt eleverne på skolen. Enkelte elever har forsøgt at forhandle sig til en ”rygepause” i forbindelsen med middagspausen. Dette hører op, når det gøres tydeligt, at dette ikke er et dialogpunkt. Udfordringerne i forhold til at overholde rygereglerne har været størst, når eleverne er væk fra skolen til fx Skills.

Det har haft stor betydning, at UU-vejlederne på forhånd har informeret de unge om, at produktionsskolen er en røgfri skole.

Oplevelsen blandt underviserne er, at eleverne i forhold til tidligere har mindre fokus på pauserne, og de beder ikke om lov til at gå ud og ryge før tid. Dette giver mere ro i undervisningen, ligesom det også er en lettelse, at underviserne ikke skal ud og ”hive” i eleverne, for at få dem ind efter pausen. Der er ingen negative kommentarer fra underviserne og alle bakker fuldt op omkring røgfri skole- og arbejdstid.

Hverdagen på produktionsskolen er ligeledes ændret. Der er kommet meget mere liv i kantinen. Mange samles omkring bordtennisbordet eller der spilles UNO, brætspil eller andet. I pauserne høres som regel lyden af en bold, der sparkes op mod muren i gymnastiksalen. Boldene i gymnastiksalen bliver flittigt brugt og flere er blevet mere fysisk aktive i pauserne.

Personalet i køkkenet beretter at mængden af frugt og grønt, som bliver sidst i pauserne er steget markant. Ligeledes spiser de unge mere til frokost. Dette skyldes formentligt, at de ikke skal ”skynde sig ud og ryge”.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at evalueringen af RØG på produktionsskolen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Rapport_rygning_uge11_2018

Punkt 22: Evaluering af Forebyggelsesudvalgets studietur

29.00.00-A26-1-18

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

X

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

Forebyggelsesudvalget gennemførte fra den 1. til den 4. maj 2019 en studietur til Island med henblik på at se på de forebyggelsestiltag, man på Island har gennemført i forhold til børn og unge.

Sagsfremstilling

Studieturen startede for alvor den 2. maj med besøg hos UMFI, de islandske pendant til DGI, der fortalte om foreningens rolle i at promovere sund livsstil og deltagelse i idræt som en del af en større strategi. Herefter besøgte udvalget Breidholt, et socialt udfordret boligområde med 21.000 beboere, der har været genstand for en helhedsorienteret sundhedsindsats. Endelig gik turen til Fritidscenter Kringlumyri, hvor lederen af centret fortalte om, hvordan fritidscentre på Island arbejder med at understøtte sundheds- og forebyggelsesindsatsen for børn og unge. En repræsentant fra Reykjavik Kommune fortalte om, hvordan indsatserne understøttes med data.

Den 3. maj besøgte halvdelen af udvalget SAMFOK, som er en forening af forældrenetværk. Lederen af SAMFOK fortalte om den centrale rolle, forældre og forældrenetværk spiller i den islandske forebyggelsesmodel. Der blev fortalt om de mange initiativer, SAMFOK sætter i værk for at styrke sundheden blandt børn og unge. Herefter fulgte et møde med SAMFES, en national ungdomsorganisation for ungdomsklubber. SAMFES fortalte om organisationen, der har 120 medlemsorganisationer, og om det ungdomsråd, der er nedsat af unge fra hele Island til at sikre medbestemmelse for de unge. Endelig fulgte et oplæg med den frivillige forening Hugrún, hvor studerende frivilligt arbejder for at nedbryde tabuer omkring psykisk sygdom og udbrede viden om mental sundhed.

Vedlagt er bilag med en kort gennemgang af besøgene.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at studieturen evalueres

Beslutning

Studieturen drøftedes.

Bilag

Resume af Forebyggelsesudvalgets studiebesøg i Island 1. - 4. maj 2019

Punkt 23: Meddelelser fra formanden og udvalgets medlemmer

00.00.00-P19-1517-10

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

X

Øvrige sagsbehandlere: -

Beslutning

Intet.